

ДЫПЛОМ, ЛІЧЫ, У КІШЭНІ

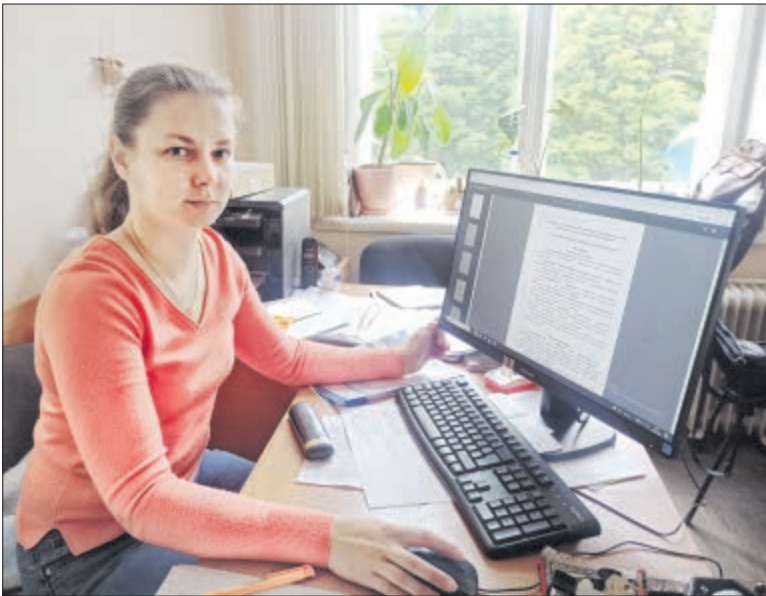
(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

Выпускнік Магілёўскай гімназіі № 4 Іван Секушэнка бачыць сябе ў будучыні інжынерам і Беларуска-Расійскі ўніверсітэт (БРУ) абраў невыпадкова. Расказвае, што яшчэ ў школе, калі да іх прыходзілі агітаваць супрацоўнікі «Магілёў-Ліфтмаша», зацікавіўся. А пасля таго як пабываў там на экскурсіі, канчаткова зрабіў свой выбар. Прызнаецца, што складанасці з заключэннем дагавора з прадпрыемствам не ўзнікла. Сярэдні бал атэстата Івана 9,9. З такімі ведамі можна смела штурмаваць сталічныя ўніверсітэты, але хлопец не стаў выпрабавальца лёс. Яму больш даспадобы родны горад. Побач сям'я, сябры, а цяпер ужо — і прадпрыемства, дзе плануе працаваць.

Для арганізацый з дэфіцытам кадраў падрыхтоўка «мэтавіка» — найлепшае рашэнне. На ўвесь перыяд вучобы будучы малады спецыяліст прывязаны да канкрэтнага месца работы. Ён тут праходзіць практыкі, у тым ліку — дыпломную. У работадаўцы ёсць магчымасць лепш вывучыць будучага супрацоўніка і ацаніць яго веды. А каб вучыўся добра, можна і заахвоціць.

Сёлета, каб стаць студэнтам ВНУ, трэба было, у залежнасці ад абранай спецыяльнасці, прайсці сумоўе або здаць унутраны экзамен. У БРУ гэта былі матэматыка або фізіка.

— Некаторым прасцей мець стасункі з прыёмнай камісіяй, чым здаваць ЦТ, — разважае **намеснік адказнага сакратара прыёмнай камісіі БРУ Вікторыя ЮРКОВА**. — Дзесьці разгубіўся, памыліўся з ва-рыянтам адказу і атрымаў нізкі бал. Тут жа — жывая гутарка. Камісія ацэньвае багаж ведаў, задае дадатковыя пытанні і робіць выснову.

Вікторыя ЮРКОВА лічыць, што ў «мэтавікаў» шанцаў стаць студэнтам больш.

На 26 мэтавых месцаў у БРУ паступілі 23 чалавекі. Сярод іх — прадстаўнікі Магілёўскай, Гомельскай і Віцебскай абласцей, у тым ліку жыхары Круглянскага, Клімавіцкага, Аршанскага і іншых раёнаў.

Мяркуючы па адзнаках, не ўсе з іх прадэманстравалі высокія веды. Камусьці, каб стаць студэнтам БРУ, хапіла тройкі па дзесяцібальнай сістэме. І гэта пры тым, што пытанні, якія трэба было ведаць, былі размешчаны на сайце ўніверсітэта. Выключна школьная праграма.

Старшыня камісіі па матэматыцы Дзмітрый РОГАЛЕЎ глядзіць на будучых студэнтаў аптымістычна. «Ва ўсіх ёсць магчымасць падцягнуцца ў вучобе і атрымаць той багаж ведаў, які спатрэбіцца на будучай рабоце, — лічыць ён. — Яны ўжо ведаюць, кім і дзе будуць працаваць, а гэта толькі плюс».

У тым, што мэтавае паступленне мае перавагі, перакананы і **першы прарэктар Беларускага ўніверсі-**

тэта харчовых і хімічных тэхналогій Аляксандр НОСІКАЎ.

— Да нас сёлета паступіла вельмі шмат заявак з усёй краіны, — адзначае ён. — Прадпрыемствы прапануюць свае кандыдатуры, а гэта значыць — замацаванне кадраў, вызначаныя будучыя месцы праходжання практык, паменшаны перыяд адаптацыі маладога спецыяліста. На прадпрыемстве ўжо па-іншаму будуць глядзець на студэнта, бо гэта не выпадковы чалавек, а будучы супрацоўнік. Ахвотней навучаць і падкажуць, мэтавым чынам будуць выконвацца курсавыя работы, дыпломны праект. Гэта вельмі станоўчы вопыт. Яго трэба толькі распаўсюджваць.

Суразмоўнік лічыць, што не ўсе прадпрыемствы сёння яшчэ цалкам зразумелі, у чым эфект такой формы падрыхтоўкі. Напрыклад, універсітэт рыхтуе работнікаў для хімічнай галіны і лёгкай прамысловасці, але на

спецыяльнасць «Тэхналогія валакністых і плёначных матэрыялаў і вырабаў» можна было б прыняць і больш «мэтавікаў». Гэта тыя спецыялісты, якія могуць быць запатрабаваны на «Магтэкс», «Камволі» і падобных.

— Гэта недаацэненыя спецыяльнасці, хаця вельмі перспектыўныя, — адзначае першы прарэктар. — Адукацыя, якую атрымваюць тут маладыя людзі, настолькі фундаментальная, што пасля выбару ў спецыяліста будзе нашмат шырэйшы, чым у тых, хто гоніцца за моднымі назвамі спецыяльнасцяў. Бацькі арыентуюць дзяцей на новыя прафесіі, тую ж лагістыку. А трэба спачатку прааналізаваць, дзе іх дачка або сын зможа рэалізаваць свае веды, які выбар у іх будзе. Ніхто не задумваецца, наколькі модныя спецыяльнасці будуць запатрабаваны, забяспечаны матэрыяльна-тэхнічнай базай. Для таго, каб «паставіць» спецыяльнасць, трэба на працягу некалькіх гадоў метадычна прапрацоўваць яе ва ўзаемасувязі з прадпрыемствамі, практыкамі, выкладчыкамі.

Арганізацыям, якія шукаюць выпускнікоў пэўнай ВНУ, прасцей падрыхтаваць спецыяліста сумеснымі намаганнямі. Такім чынам можна вырашчаць дынастыі. Дастаткова паведаміць работнікам, што іх дзеці могуць стаць прадаўжальнікамі прафесіі. «Гэта будуць сапраўды каштоўныя кадры», — перакананы суразмоўца.

Дарэчы, стэрэатып, што ў «мэтавікі» ідуць няўпэўненыя ў сябе маладыя людзі, не адпавядае рэальнасці. Той жа Іван Секушэнка яго разбурае. На спецыяльнасць «Аўтаматызацыя тэхналагічных працэсаў і вытворчасцяў», якую ён абраў, быў конкурс два чалавекі на месца. Хлопец загадзя праштудзіраваў усе пытанні, што былі размешчаны на сайце, і разам са сваёй настаў-

ніцай па матэматыцы Наталляй Панедзька падцягнуў свае веды. На экзамене адказаў не толькі на пытанні ў білеце, але і на дадатковыя.

У Беларускай ўніверсітэце харчовых і хімічных тэхналогій мэтавыя заяўкі падалі некалькі залатых медалістаў. Усяго ва ўніверсітэце паступілі 36 чалавек па мэтавым накіраванні. З іх — 15 выпускнікоў аграрных класаў.

— Адзнакі нашых «мэтавікаў» вельмі добрыя, — сведчыць тэхнічны сакратар прыёмнай камісіі Юрый Грабянцоў. — Два абітурыенты маюць залатыя медалі, тры чалавекі — выдатнікі. На ўнутраным экзамене два чалавекі атрымалі «10», па адным — «9» і «8».

У адрозненне ад іншых, гэтае ВНУ заключае мэтавыя дагаворы з канкрэтнымі прадпрыемствамі. У спісе — «Мінскхлебпрам», агракамбінат «Дзяржынскі», якія гарантуюць сваім «мэтавікам» жыллё і належную заробную плату. Сярод тых, хто рыхтуе ва ўніверсітэце мэтавых спецыялістаў, Полацкі малочны камбінат «Сафійка», кампанія «Белмаркеткомпані», кампанія па закупках і продажх халадзільнага абсталявання «БайрВест», «Чырвоны харчавік», «Віцебскхлебпрам», «Савушкін прадукт» і яго філіял у Оршы.

— Назвы гэтых прадпрыемстваў кажуць самі за сябе і не дзіва, чаму туды імкнецца трапіць моладзь, — кажа суразмоўнік. — Гэта стабільныя прадпрыемствы са стабільнай зарплатай. Мы разам ажыццяўлялі прафарыентацыйную дзейнасць, выступалі на бацькоўскіх сходах, праводзілі кірмашы мэтавай падрыхтоўкі. Мы актыўна папулярызавалі такую форму наступлення, і, як вынік, людзі, якія нас пачулі і вырашылі стаць нашымі студэнтамі, імі сталі.

Нэллі ЗІГУЛЯ.

ВАДА ПАМЫЛАК НЕ ДАРУЕ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

У тым, што на вадаёмах гінуць дзеці, вінаватая выключна дарослыя, якія адпусцілі іх да возера ці ракі адных, не дагледзелі, не пракантралявалі малых, часам — займаліся сваімі справамі. Бывае, што і бацькі побач, але нешта ўпусцілі з віду, не прадугледзелі — і страцілі дзіця. Летась, напрыклад, адна з трагедый адбылася ў Пухавіцкім раёне. Бацькі разам са сваім шасцігадовым сынам адпачывалі каля ракі Пціч. Хлопчык купаўся з вадалазнай трубай. Неўзабаве ён знік з поля зроку бацькоў, якія знаходзіліся на беразе. Вадалазы, якія аператыўна прыбылі на месца здарэння, знайшлі цела дзіцяці на адлегласці шасці метраў ад берага. Як высветлілася, непаўналетні за некалькі хвілін да трагедыі знаходзіўся ў ратавальнай камітэцкай, якую пасля зняў.

Трагічны выпадак здарыўся ў мінулым годзе і ў Жыткавіцкім раёне. Маці разам са сваімі трыма дзецьмі адпачывала каля ракі Прыпяць. Вядома, дзеці купаліся. Калі жанчына адлучылася ў палатку, каб пакласці спаць малодшага сына, адна з дачок знікла з поля зроку. Пасля самастойных пошукаў дзіцяці ўздоўж берага жанчына выклікала на дапамогу ратавальнікаў. Увечары вадалазы выягнулі з вады цела васьмігадовай дзяўчынкі...

Яшчэ адзін трагічны выпадак з удзелам дзіцяці адбыўся мінулым летам у аграградку Калодзішчы Мінскага раёна. Як высветлілі потым ратавальнікі, падлетак 2006 года нараджэння з двума братамі і сябрам адпачываў на беразе, затым вырашыў пакупацца. Раптоўна ён нырнуў у ваду і потым не з'явіўся на паверхні. Відавочцы спрабавалі знайсці хлопца, пасля чаго патэлефанавалі ў МНС. Без прыкмет жыцця падлетак

быў знойдзены на адлегласці 20 метраў ад берага...

— Бацькі павінны разумець, што колькі б дзіцяці не было гадоў — няважна, дашкольнік гэта або навучэнец, — яно не павінна знаходзіцца каля вады без нагляду дарослых, — заўважае **афіцыйны прадстаўнік Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Яўген БАРАНОЎСКІ**. — Менавіта бацькі павінны папярэдзіць дзяцей, якую небяспеку тоіць у сабе вада, паклапаціцца аб бяспечным знаходжанні сваіх нашчадкаў каля вадаёма. Для маленькага дзіцяці смяротнымі могуць стаць нават дэкаратыўныя сажалкі і ёмістасці з вадой. Таму з такімі дзецьмі знаходзіцца на вадаёме варта на адлегласці выцягнутай рукі!

НЯЎПЭЎНЕНАМ І НЕЦВЯРОЗЫМ У ВАДУ НЕЛЬГА!

Знайсці вінаватых у гібелі на вадзе дарослага чалавека наўрад ці атрымаецца. Паўналетнія самі нясуць адказнасць за ўласнае жыццё. Аднак, на жаль, не заўсёды той, хто заходзіць у ваду, разумее ўсю небяспеку, якую хавае ў сабе вадаём. Асабліва рызыкуюць нецвярозыя: менавіта людзі, якія ўжывалі алкагольныя напоі, часцей за ўсіх папаўняюць сумную статыстыку ахвяр вады. Іншыя плывуць на далёкія адлегласці, недаацэньваючы ўласныя сілы і асаблівае вадаёма. Жаданне паказаць свае фізічныя здольнасці і грэбанне элементарнымі мерамі бяспекі — тое, чаго таксама не даруе вада.

Многія трагедыі маглі б не адбыцца, калі б адпачывальнікі выконвалі элементарныя правілы паводзін на вадзе. Як звяртае ўвагу Яўген Бараноўскі, для купання неабходна выбіраць толькі спецыяльна адведзеныя для гэтага месцы. «Абавязкова ацэньвайце свае

КАБ ПАЗБЕГНУЦЬ ТРАГЕДЫІ НА ВАДЗЕ, ПРЫТРЫМЛІВАЙЦЕСЯ ПРОСТЫХ ПРАВІЛАЎ:

- купайцеся толькі ў спецыяльна адведзеных месцах, на абсталяваных пляжах, дзе ў выпадку няшчаснага выпадку можна разлічваць на дапамогу ратавальнікаў;
- не заходзьце ў ваду ў стане алкагольнага ап'янення;
- не заплывайце за буйкі і іншыя агароджы, устаноўленыя ў месцах для купання;
- не купайцеся ў адзіночку, асабліва калі вы не ўпэўнены ў сваіх сілах;
- не дапускайце свавольства на вадзе і не палюхайце іншых;
- не падавайце лжывых сігналаў бедства;
- не купайцеся ў вячэрні і начны час;
- не падплывайце блізка да суднаў, катаараў, лодак, плытоў, не нырайце пад іх;
- не пакідайце дзяцей без нагляду.

сілы: не плывіце на далёкую адлегласць, не нырайце ў ваду з вышыні, што асабліва небяспечна ў незнаёмых месцах, — дае парады афіцыйны прадстаўнік Міністэрства па надзвычайных сітуацыях. — Нецвярозы чалавек увогуле не павінен падыходзіць да вады».

Нярэдка трагедыі заканчваецца і знаходжанне на вадзе ў надзіманых прадметах. Асабліва гэта небяспечна для тых, хто не ўмее плаваць. Надзіманыя камеры, матрацы вельмі лёгкія, таму нават слабага ветру і цяжэння дастаткова, каб аднесці іх на вялікія адлегласці.

Ратавальнікі падкрэслваюць, што не варта забываць пра бяспеку і тады, калі вы адпраўляецеся на прагулку на лодцы, катары, катамаране або гідрацыкле. Падобнае падарожжа абавязкова павінна ажыццяўляцца ў ратавальнай камітэцкай. Прычым нельга перавышаць устаноўленую колькасць людзей на борце, кіраваць плавальнымі сродкамі ў стане алкагольнага ап'янення, сядзець на бартах, пераходзіць з месца на месца і перасаджвацца на іншыя катары, лодкі. Забараняецца выходзіць на ваду і на плаўсродках, не прыстасаваных для купання.

З ВЫШЫНІ ВІДАЦЬ УСЁ

З мэтай прадукцыі гібелі людзей на вадаёмах, а таксама стабілізацыі аператыўнай абстаноўкі з пажарамі ў прыродных экасістэмах МНС праводзіць комплекс прафілактычных мерапрыемстваў па інфармаванні насельніцтва аб мерах бяспечных паводзін на вадаёмах і ў лясах. У гэтыя выхадныя авіяпатруляванне ажыццяўлялася трыма паветранымі суднамі. Для маніторынгу зон адпачынку і выяўлення несанкцыянаваных месцаў купання былі задзейнічаны і беспілотныя лятальныя апараты. З дапамогай гучнагаварыцеляў грамадзянам нагадалі асноўныя правілы паводзін на вадаёмах, папярэдзілі аб недапушчальнасці знаходжання ў вадзе ў стане алкагольнага ап'янення, а таксама заклікалі бацькоў ажыццяўляць пастаянны кантроль знаходжання дзяцей у вадзе.

Ратавальнікі нагадваюць быць пільнымі і вельмі асцярожнымі падчас адпачынку на вадаёмах. Не пакідайце дзяцей без нагляду! А ў выпадку ўзнікнення надзвычайных сітуацый набірайце 112.

Вераніка КАНЮТА.